

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Chr. Schibsted

Sjefredaktør
Espen Egil Hansen

Politiske redaktør
Harald Stanghelle

Nyhetsred. (konst.)
Kjetil Kolsrud

Utviklingsredaktør
Skjalg Engøbe

Adm. direktør
Sondre Gravr

Ledet mandag 9. desember 2013

Et politi som er til stede der folk ferdes

«EN KRIGSSONE», sa folk som jobbet i kvartalet rundt Rådhuset i Oslo for et par år siden. Folk raufet fulle rundt på kvelds- og nattetid, slåssing og vold preget området. I dag er situasjonen en ganske annen.

Samarbeidet mellom Oslo kommune, politi og utelivsnæring i det såkalte Salut-prosjektet har gitt opplopfende resultater, slik Aftenposten fortalte lørdag.

Registrerte voldsepisoder og ordensforstyrrelser er mer enn halvert på et drøyt år, viste statistikk fra oktober, og nedgangen fortsatte i julebordmånedens november. Antall anmeldte ran i Oslo gikk markant ned i november totalt sett, og ingen av dem skjedd i Rådhusområdet.

Utviklingen er så positiv at prosjektområdet fra nyttår også skal omfatte Karl Johan og området rundt Paleet. På sikt ønsker byrådet å innlemme hele sentrum.

SALUT-PROSJEKTET har to pilare: et styrke, nærværende politi og utesteder som så synlig skjenkningen for gjestene blir forulle.

I debatten om fremtidig politistruktur i Norge blir det fremholdt hvor viktig det er å få politiet vekk fra kontorene og ut i patruljebilene. Politirektor Odd Reidar Humlegård og andre politiledere som har stilt seg bak Politianalysens konklusjoner, legger vekt på at færre politistrukturer og tjenestesteder vil gi mer ressurser til å bygge opp et effektivt og handlekraftig politi når noe alvorlig skjer.

VI TROR det er mye riktighet i dette. Men resultatene fra Salut-prosjektet viser at det ikke er nok å få

➔ **Å gå inn for en langt mer liberal alkoholpolitikk og samtidig ville bekjempe vold og ordensforstyrrelser, er en krevende politisk spagat**

politiet ut av kontorene og inn i patruljebilene. Bilene må parkeres, og politiet må opp på fortauene og inn i barene for å gjøre seg kjent der. Først da kan de drive et arbeid som er like viktig som å være raskt på pletten etter at kriminelle handlinger er begått, nemlig å forebygge da kriminalitet skjer.

Derfor er det viktig å ha med seg erfaringene fra Oslo i politidebatten. Politiet må bli bedre i stand til å løse skarpe oppdrag. Men vi må ikke ende opp med et beredskapspoliti på vent. Hensynet til det daglige, forebyggende arbeidet og ordinar kriminalitetsbekjempelse må ivaretas.

VI REGISTRERER at justis- og beredskapsminister Anders Anundsen (Frp) mener Salut-prosjektet er viktig. Han håper tiltakene i Oslo kan inngå i Regjeringens handlingsplan mot kriminalitet.

Dette er et løfterikt signal. Det er ikke overraskende at en justisminister lar seg inspirere av et trepartssamarbeid mellom politi, politikere og næring når resultatene er gode.

Men det er grunn til å minne en justisminister fra Fremskrittspartiet om at en nøkkel for suksessen i Oslo er at olkanene renner mindre friskt enn før.

NOEN UKER for høstens valg lanserte nettopp Anders Anundsen en liste over 30 forbud partiet hans ville fjerne. Ni av dem gjaldt alkoholreguleringer. Anundsen ville gi grønt lys for å drikke alkohol i det offentlige rom, som for eksempel i parker, og åpne for vinsalg i butikker, samt brennevinssalg til 19-åring.

Nesten 1,5 millioner nordmenn oppgir ifølge Statens institutt for rusmiddelforskning at de plages av fulle folks oppførsel. 300.000 kvinner opplever hvert år å være redd for full person på offentlig sted.

NESTEN all vold i det offentlige rom er alkoholrelatert. Å gå inn for en langt mer liberal alkoholpolitikk og samtidig ville bekjempe vold og ordensforstyrrelser, er en krevende politisk spagat. Det tror vi justisministeren vil merke i tiden fremover.

© AFTENPOSTENS RETTIGHETER

Se: aftenposten.no/generellebetingelser

All utgivelse av stoff i Aftenpostens publikasjoner skjer kun i henhold til Aftenpostens generelle vilkår for rettigheter til stoff. Innsendt stoff honoreres i alminnelighet ikke, med mindre annet er avtalt. Publiseringstilskuddene gjelder for så vel honorært stoff som ikke honorert stoff. Vilkårene innebærer bl.a. at Aftenposten betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form fra Aftenpostens elektroniske redaksjonsnett eller andre databaser som Aftenpostens har avtale med. Dette innebærer også publisering på Internett, andre elektroniske distribusjonskanaler og lignende. Bruk av Aftenpostens stoff og annonser er ikke tillatt med mindre dette er hjemlet i lov eller særskilt avtalt. © Aftenposten

PFU

Aftenposten arbeider etter Varsomplakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i pressettsiske spørsmål.

Adresse: PFU, Rådhuset, 17. pl. 46 Sentrum, 0101 Oslo

Debatt

Arnstein Vada
Cand.Mag./Sosionom

Ytringsfrihet. Amerikaniseringen av norsk arbeidsliv struper ytringsfriheten.

Verre for varslere

Noen tror at begrensninger i ytringsfriheten er et problem først og fremst i andre deler av verden. Det er bare delvis sant. Den største utfordringen for ytringsfriheten i Norge kommer fra den stadig større amerikaniseringen av arbeidslivet. Denne trenden er ikke bare stadig mer omfattende i det private næringsliv, men også i offentlig sektor. Den som har tenkt til å leve lenge og godt i landet, bør holde kjøft på og om jobben.

Hvorfor? Fordi det er økende bruk av midlertidig ansatte og vikarbyråer, økende bruk av holdningsmålinger og karaktersettning for løsløst og en stadig mer omfattende individualisering av lønn og andre godter. Dette gir mer makt til arbeidsgiverne. Og om de ønsker det, er dette særdeles gode redskaper for å disiplinere de ansatte til å holde kjøft. Dels for å sikre karriere og lønnsøkning, dels for å beholde jobben eller vikariatet.

Opplassert og frosset ut

Så godt som alle sjeffer avskyr offentlig debatt om virksomheten. Svært mange holder heller ingen intern debatt. Og de slår steinhardt ned på dem som likevel yrter seg. Det finnes en rekke eksempler på at arbeidstagerne som har kritisert ledelsen ekstern og/eller internt, blir oppsagt, opplassert eller frosset ut.

Norsk Lektorlag har gjennomført en landsomfattende undersøkelse som viste at hvert tredje medlem var redd for å ytre seg offentlig om skolespørsmål av frykt for negative reaksjoner. Statoil-ansatte føler seg truet fordi de hadde fortalt offentligheten om ledelsens omfattende utfluggingplaner i arbeidet med Norsk Ledelsesbarometer, som De Facto lever for fagforeningene. Lederne er et voksende problem som gjør at informanter ikke våger å stå åpent frem med kritiske bemerkninger til bedriftene. De er redder for å bli gjenkjent.

Hindrer fornyelse

Dette er av flere årsaker et betydelig problem. Det undergraver borgerens rett til å ytre seg om forhold på arbeidsplasser der de bruker mye av sin tid og energi. Dermed begrenses muligheten til nødvendig opplyst offentlig diskusjon om utviklingen av offentlige tjenester. Endelig hindrer denne typen munncur nødvendig omstilling og fornyelse i det private næringsliv. Hvis det er oppsigelsesgrunn å ytre seg om forbedringer i offentlige institusjoner og i det private næringsliv, vil dette være til hinder for at bedriften og offentlig sektor utvikler seg til det bedre.

I stedet for å sette munncur på varslere, bør en heller sette pris på dem som ofte har de største kunnskapene om bedriften og faget de jobber med.

Det var tillopp til bekymring da 22. juli-kommisjonen påpekte mangelen på reell ytringsfrihet i politiet ved direkte årsak til beredskapsvirksomhet. Men tæna har ikke fått mye oppmerksomhet, og nettopp dette bør bekymre oss.

Hektisk aktivitet ved samlebåndet på Nissan-fabrikken i Yokosuka sør for Tokyo. Japansk industri er fortsatt ledende på mange områder. Likevel har den økonomiske veksten vært svak i over to tiår. Vil Europa og USA oppleve det samme? FOTO: REUTERS/YURIKO NAKAO

Mysteriet. Engstelsen brer seg for at USA og enda mer Europa har mistet mye av sin vekstkraft, kanskje for godt. Her hjemme satser Regjeringen på at et offentlig utvalg kan finne oppskriften.

Jakten på velstandens gåte

Kommentar
Ola Støring

Økonomireporter

Hva skal til for å få stadig mer ut av samfunnsressurser og øke den økonomiske veksten?

Regjeringen vil sette ned en «produktivitetskomisjon» for å finne svaret. Andre land er enda mer interessert i problemstillingen.

Fem år etter finanskrisen hangler landene i Europa videre. Selv i USA har økonomien utviklet seg skuffende svakt.

Mange mener at USA og særlig Europa ligner mer og mer på Japan. Japanerne har slitt med å få ordentlig fart på økonomien helt siden boblen i den oppblåste økonomien sprakk på slutten av 1980-tallet.

Regjeringer kan ikke trylle

Regjeringen har nå satt seg som mål at produktiviteten skal øke i et høyere tempo enn før. Det skal oppnås gjennom skattelettelser og økt satsing på forskning og utdanning og økte investeringer i vei og bane.

➔ **Historien er full av mislykkede forsøk på å vedta høyere økonomisk vekst**

Norske glasskuler

For helgen så Norges Bank og Statistisk sentralbyrå inn i sine glasskuler. Norsk økonomi, som har vokst raskere enn nesten alle andre industrialiserte land de siste årene, er gått inn i en periode med lavere økonomisk vekst. Men i løpet av neste år skal økonomien komme tilbake til en veksttakt på mellom 2,5 og 3 prosent i året.

Det kan høres ut som en drøm for mange andre økonomiske land.

Men en del av produksjonsveksten i norsk økonomi er et resultat av at langt flere er i arbeid, ikke minst på grunn av høy innvandring. Da blir det ikke like imponerende. For velstanden avgjøres av produksjonen *pr. hode eller årsværk*, det økonomer kaller produktivitet.

En stund, slik Norge har opplevd de siste 15 årene, kan innbyggerne i et land også bli rikere hvis landet greier å selge sine eksportvarer til bedre pris. Men i det riktige lange løp er det produktivitetsveksten som bestemmer utviklingen i inntektene.

Regjeringen har gjort et poeng av at veksten i produktiviteten i norsk økonomi begynte å dabbe av etter 2005, som også er det året de rødgrønne kom til makten.

Regjeringer kan ikke trylle

Regjeringen har nå satt seg som mål at produktiviteten skal øke i et høyere tempo enn før. Det skal oppnås gjennom skattelettelser og økt satsing på forskning og utdanning og økte investeringer i vei og bane.

➔ **Historien er full av mislykkede forsøk på å vedta høyere økonomisk vekst**

setningene for høy og økende velstand.

Men det er ikke hele svaret. Den langsiktige vekstevnen er som et stort puslespill. Et viktig moment er omfanget av omstillinger, som gjerne presses frem av konkurranse om ressurser og utålmodige kapitaliere som flytter pengene dit de kaster mer av seg.

En produktivitetskomisjon kan gi råd. Men historien er full av mislykkede forsøk på å vedta høyere økonomisk vekst.

Pessimismen får overtaket

Den internasjonale debatten, som har tilfattet i styrke de siste par årene, er preget av enda større skepsis. Perspektivene for de vestlige landene er kort og godt dramatiske.

Harvard-professoren Lawrence Summers, tidligere amerikansk finansminister som i host var en hårsbredd fra å bli USAs nye sentralbanksjef, holdt i forrige måned et innlegg på en forskningskonferanse i regi av Det internasjonale valutafondet, IMF. Han har fått usevnlige oppmerksomhet.

Hans budskap er egentlig at vi står overfor et tidskille. Vi må forberede oss på en svakere velstandsutvikling enn vi har vært vant til.

Summers forklaring er at verden sparer for mye. En overflod av penger jakter på gode investeringsprosjekter. I denne analysen er finanskrisen et svar på et problem som alt hadde oppstått. Et sparevorskudd fra bl.a. Kina og Tyskland måtte finne låntagere.

Men næringslivet ville ikke og vil ikke investere nok, med mindre rentene er merkbart lavere enn inflasjonen. Det er umulig når inflasjonen er nær null. For å ta unna sparevorskuddet og forsøke

å holde sysselsettingen oppe, må man derfor akseptere at pengene går andre steder, som til viltsomme boligglan og aksjeinvesteringer.

Financial Times innflytelsesrike kommentator Martin Wolf, som har latt seg overbevise av Summers, mener at svaret må være at både staten og næringslivet øker sine investeringer.

Stephen King, som sjeføkonom i storbanken HSBC, er uenig med Summer i at det grunnleggende problemet er for mye sparing og for liten etterspørsel. Men han er minst like pessimistisk. Hans tese er at

at siste del av 20. århundre var en gullalder som neppe kommer tilbake med det første. Alt klaffen den gangen for de rike landene. Handelshindrene fra mellomkrigstiden ble bygget ned, mens arbeidsstyrken økte raskt, blant annet på grunn kvinnes innvalg i arbeidslivet. Samtidig

King mener det han kaller «Den store stagnasjonen» er uunngåelig. Den store utfordringen er politisk å legge om offentlige budsjetter til en økonomi med lavere vekst, herunder i skatteinntektene.

Moderat vekst er bra nok

Ingen av disse trenger å ha rett. Men spørsmålene de reiser, er selvsagt dypt alvorlige. Det er ikke tilfeldig at det i dag arrangeres et seminar i Finansdepartementet under tittelen «Perspektiver på produktivitetsutviklingen».

For Norges del er det nok all grunn til å være fornyede hvis Norges Bank og Statistisk sentralbyrå får rett, og norsk økonomi fortsetter å vokse i et moderat tempo. Vi bør ikke være overrasket hvis den nye produktivitetskomisjonen ikke finner oppskriften som hele den vestlige verden leter etter.